

Jak vypadá drogová scéna v Moravskoslezském kraji?

Koordinace protidrogové politiky

Koordinace na národní úrovni

Odpovědnost za tvorbu a naplňování protidrogové politiky ČR nese vláda. Koordinačním a poradním orgánem vlády v otázkách protidrogové politiky je Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky (RVKPP), jejíž hlavní náplní je vytváření jednotné a komplexní národní strategie protidrogové politiky, její koordinace a spolupráce při praktické implementaci národní strategie a jejích akčních plánů na centrální a místní úrovni.

Koordinace na krajské úrovni

Na místní úrovni je protidrogová politika zakotvena v krajských strategiích a akčních plánech protidrogové politiky a koordinována prostřednictvím krajských či místních protidrogových koordinátorů a poradních orgánů pro oblast protidrogové politiky. V MSK byla protidrogová politika v roce 2016 realizována v souladu se schválenou „Strategií protidrogové politiky MSK na období 2015 - 2020“. Funkci krajského koordinátora dlouhodobě zastává referent pro sociální služby. Dále je v kraji zřízena „Pracovní skupina protidrogové prevence“, která je včleněna do organizační struktury procesu střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb.

Užívání drog v populaci

Užívání legálních drog

Dle celopopulační studie (Národní výzkum užívání návykových látek 2016) je v ČR nejvíce užívanou legální drogou alkohol - v posledních 12 měsících konzumovalo alkohol celkem 82,3 % respondentů (88,5 % mužů a 76,4 % žen). Přibližně polovina z nich (41,8 %) pila alkohol s frekvencí alespoň jednou týdně nebo častěji.

Užívání nelegálních drog

Některou ze sledovaných nelegálních drog užilo v ČR alespoň jednou v životě celkem 30,5 % obecné populace ve věku 15 až 64 let (38,8 % mužů a 22,7 % žen). Nejčastěji užitou nelegální drogou byly konopné látky (26,6 %), následované extází (7,1 %), halucinogenními houbami (5,4 %), pervitinem (3,0 %) a LSD (2,1 %).

Situace v MSK

Stav je v průběhu let poměrně stabilní. Nejčastější zneužívanou návykovou látkou zůstává alkohol. Z nelegálních drog pak jsou nejčastěji zneužívané konopné výrobky a pervitin. Pozitivní je, že u dalších sledovaných drog se zřídka praktikuje extáze (především v klubech pro mladé), zatímco heroin a kokain se objevují ve stále menší míře.

Problémové užívání drog

Jako problémové užívání drog je označováno dlouhodobé nebo pravidelné užívání pervitinu a opioidů (tzv. PUPO) a injekční užívání jakékoliv drogy. V MSK bylo v roce 2016 celkem odhadnuto cca 3 500 případů PUPO, z toho 3 300 uživatelů pervitinu.

Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě

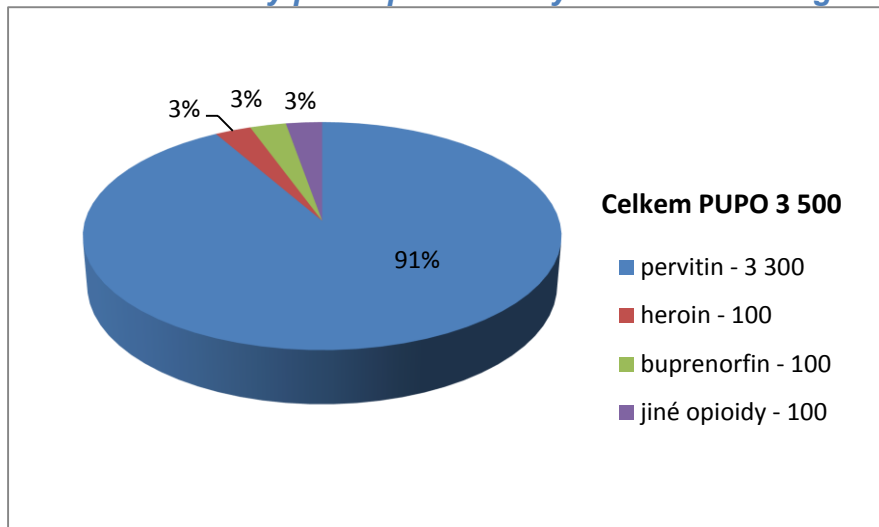
Na Bělidle 7, 702 00 Ostrava

Tel: 595 138 111, Fax: 595 138 109

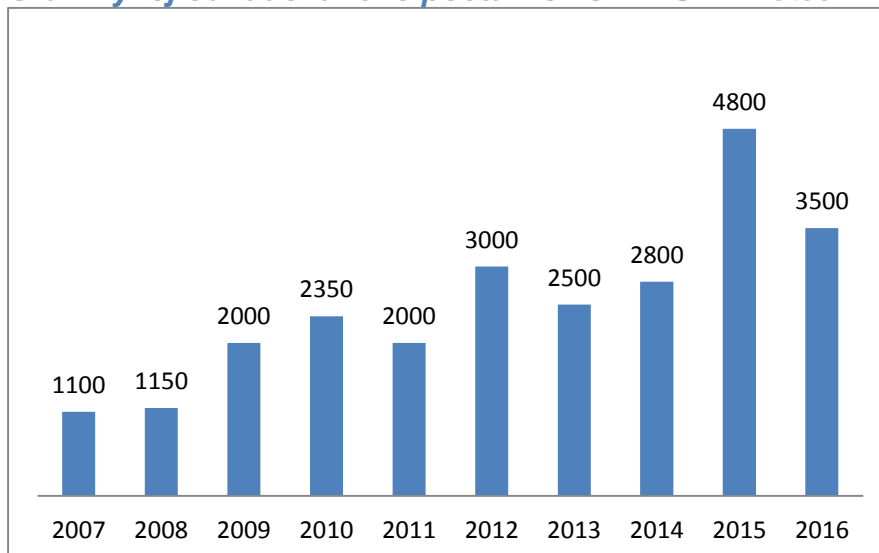
podatelna@khsova.cz, www.khsova.cz, ID datové schránky: w8pai4f

Vývoj odhadovaného počtu PUPO v MSK vykazuje v časové řadě od roku 2007 do roku 2016 významný nárůst.

Graf Odhadovaný počet problémových uživatelů drog v MS kraji v roce 2016

Graf Vývoj odhadovaného počtu PUPO v MSK v letech 2007 - 2016

Sít' specializované adiktologické péče

Adiktologická péče v MSK v roce 2016 byla poskytována v různých typech specializovaných adiktologických center. Primární prevence je poskytována v rámci 9 programů sítí specializovaných subjektů (5 kontaktních center, 6 x terénní program, 6 x ambulantní léčba, 1 x substituční léčba, 1 x detoxifikace, 3 x lůžková zdravotní služba, 2 x terapeutická komunita, 2 x ambulantní doléčovací program, 3 x doléčovací program s chráněným bydlením).

Národní registr léčby uživatelů drog

V roce 2015 byl spuštěn Národní registr léčby uživatelů drog (NRLUD), který integroval dosavadní Registr žádostí o léčbu a Národní registr uživatelů lékařsky indikovaných substitučních látek. V roce 2016 nahlásila do NRLUD v MSK pacienti v substituční léčbě celkem 4 zdravotnická zařízení a jedno zařízení poskytující

Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě

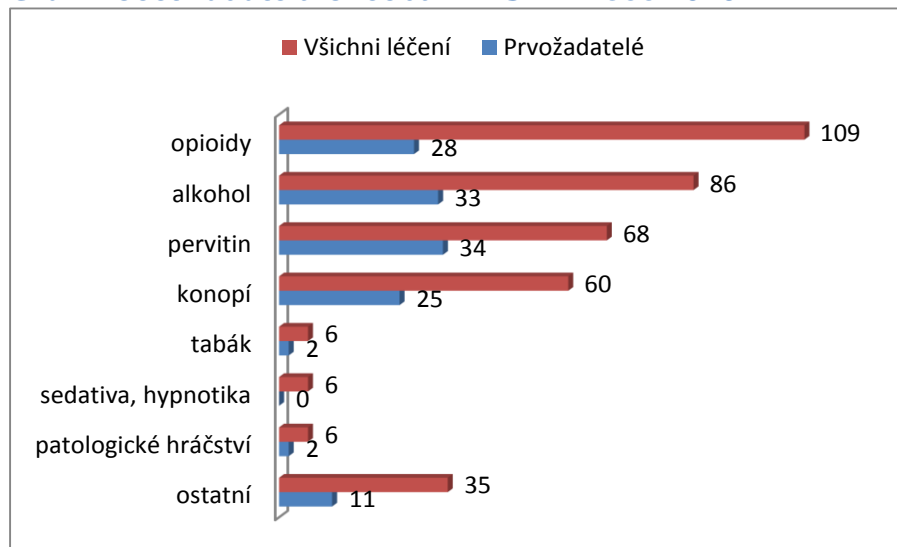
Na Bělidle 7, 702 00 Ostrava

Tel: 595 138 111, Fax: 595 138 109

podatelna@khsova.cz, www.khsova.cz, ID datové schránky: w8pai4f

lůžkovou péči. Celkem bylo evidováno 376 klientů. Nejčastějšími udávanými drogami byly opioidy 109 osob, následoval alkohol 86 osob, pervitin, který jako hlavní užívanou látku označilo 68 osob, a konopí 60 osob. Poprvé v životě zahájilo léčbu 135 klientů (35,9 % z celkového počtu, tzv. prvožadatelé). U prvožadatelů o léčbu je pořadí podle primární drogy jiné - nejvyšší počet klientů je u pervitinu 34 osob, následuje alkohol 33 osob, opioidy 28 osob a konopí 25 osob.

Graf Počet žadatelů o léčbu v MSK v roce 2016

Intoxikace drogami

Předávkování drogami patří v evropské dospělé populaci mezi hlavní příčiny tzv. odvrátitelných úmrtí mezi uživateli drog. Orgán ochrany veřejného zdraví zajišťuje longitudinální sledování dat (akutních předávkování a zdravotních komplikací, ke kterým dochází v souvislosti s užitím drogy) prostřednictvím tzv. sentinelových pracovišť. V roce 2016 bylo v MSK nahlášeno 160 případů akutního předávkování a zdravotních komplikací (14,5 %, tj. třetí místo v rámci ČR). Nejvíce intoxikovaných osob bylo zaznamenáno po užití pervitinu a ostatních stimulantů, druhou nejpočetnější skupinu tvořila skupina sedativ a hypnotik, třetí nejpočetnější skupinou byly kanabinoidy.

Detoxifikace od návykových látek v MSK

Detoxifikace je léčebná metoda, jejímž smyslem je zastavit užívání drogy u závislé osoby a minimalizovat symptomy odvykacího syndromu a riziko poškození. Vhodné zařízení, ve kterém se tato procedura provádí, je obvykle nazýváno detoxifikačním centrem či jednotkou. Tradiční detoxifikace se provádí v psychiatrických léčebnách nebo na psychiatrických odděleních nemocnic.

V roce 2016 provozovalo oddělení pro detoxifikaci od návykových látek v MSK 1 lůžkové zařízení. Dalších 6 zařízení lůžka pro detoxifikaci samostatně nevyčleňovala z celkového lůžkového fondu (nevyčleněná lůžka). Celkem (vyčleněná + nevyčleněná lůžka) byla detoxifikace prováděna v MSK v 7 lůžkových zařízeních. Hospitalizace detoxifikovaných pacientů činila 1 514 pacientů (tj. cca 14 % z celkového počtu detoxifikovaných pacientů v ČR). Pro detoxifikaci od alkoholu bylo hospitalizováno v MSK 66 % (999) pacientů a 34 % (515) pacientů od nealkoholových drog.

Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě

Na Bělidle 7, 702 00 Ostrava

Tel: 595 138 111, Fax: 595 138 109

podatelna@khsova.cz, www.khsova.cz, ID datové schránky: w8pai4f

Drogová úmrtí a úmrtí pod vlivem drog

V MSK se v roce 2016 vyskytly dva případy přímého drogového úmrtí, jeden byl způsoben opiáty/opioidy, druhý těžkými látkami.

Infekční onemocnění v souvislosti s užíváním drog

V MSK se v roce 2016 vyskytlo celkem 92 případů virových hepatitid (žloutenek) s pozitivní anamnézou intravenózní aplikace drog u hospitalizovaných pacientů, event. ambulantních pacientů. Jednalo se zejména o chronickou hepatitidu typu C (79 případů).

Další charakteristiky situace v MSK

- schází adiktologická ambulance a pobytové zařízení pro děti mladistvé s problémem návykových látek;
- některá města MSK v roce 2016 přistoupila k „měření“ spotřeby nelegálních návykových látek z odpadních vod ve školách;
- v září 2016 navštívili Moravskoslezský kraj zástupci sekretariátu Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, kde se setkali s místními protidrogovými koordinátory a poskytovateli služeb pro uživatele návykových látek.

Zdroje:

Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2016 (Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti)

ÚZIS ČR, Aktuální informace č. 3/2017, Léčba uživatelů drog v ČR v roce 2016

ÚZIS ČR, Aktuální informace č. 9/2017, Drogová úmrtí a úmrtí pod vlivem drog v roce 2016

ÚZIS ČR, Aktuální informace č.5/2017, Údaje o detoxifikačních jednotkách a pacientech podstupujících detoxifikaci od návykových látek v roce 2016

Zpráva o epidemiologické situaci v MSK v roce 2016 (KHS MSK Ostrava)

Výroční zpráva, Léčení uživatelů drog v Česku v roce 2016, Hygienická stanice hlavního města Prahy

Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě

Na Bělidle 7, 702 00 Ostrava

Tel: 595 138 111, Fax: 595 138 109

podatelna@khsova.cz, www.khsova.cz, ID datové schránky: w8pai4f